

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	40680 Управління та екологія водних ресурсів
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	103 Науки про Землю

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

01.05.2023 р.

Справа № 0477/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Дмитрів Григорій Степанович – головуєчий,

Білоус Оксана Іванівна,

Тяпкін Олег Костянтинівич,

Трохимчук Андрій Дмитрович,

Сонько Сергій Петрович,

Погребняк Володимир Григорович,

Мудрак Олександр Васильович,

Максименко Надія Василівна,

Грановська Людмила Миколаївна,

Гасюк Іван Михайлович,

за участі запрошених осіб:

Хільчевський Валентин Кирилович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	40680
Назва ОП	Управління та екологія водних ресурсів
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі ОП є зрозумілими і обґрунтованими, спрямованими на формування у здобувачів ВО загальних та фахових компетентностей для успішного здійснення ними професійної діяльності у сфері управління водними ресурсами, розвиток освічених конкурентоспроможних на міжнародному та національному ринках праці громадян, які оволоділи сучасними знаннями і прикладними навичками. ОП відповідає місії та стратегії ЗВО (<https://knu.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan-22-12-12.pdf>)

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

ОП має доволі потужний перелік стейкхолдерів, зокрема, це здобувачі освіти, роботодавці, представники академічної спільноти, фахівці з підприємств та організацій, серед яких провідні у сфері гідрології та гідрометеорології. Пропозицій стейкхолдерів регулярно обговорюються та враховуються з метою удосконалення ОП. Проте, згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7825?index=1>) варто більш активно залучати здобувачів освіти щодо подальшого розвитку освітньої програми та включити їх до складу (здобувачів освіти і роботодавців) робочої групи розробників ОП.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначені з урахуванням необхідності формування загальних та фахових компетентностей, які забезпечують підготовку конкурентоспроможного фахівця наук про Землю за результатами опанування обов'язкових компонент, зазначених у навчальному плані. Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7825?index=1>) експертівана освітньо-професійна програма зорієнтована на загальнодержавний контекст і враховує регіональний контекст. При цьому регіональний компонент ОП враховувався на основі результатів аналізу освітніх кадрових проблем.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7825?index=1>) цілі освітньо професійної програми «Управління та екологія водних ресурсів» формують загальні та фахові компетентності здобувачів задля успішного здійснення професійної діяльності у сфері наук про Землю.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Освітньо-професійна програма «Управління та екологія водних ресурсів» першого (бакалаврського) рівня становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам ЗУ «Про вищу освіту» (<http://surl.li/fooej>) та вимогам Стандарту спеціальності 103 – Науки про Землю (<http://surl.li/equuj>).

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст освітньо-професійної програми відповідає сучасним вимогам, має чітку структуру та складає логічно взаємопов'язану систему ОК та дозволяє досягти поставлених цілей та ПРН. Проте, у майбутньому розробникам ОП при розробці ОК варто звернути більшу увагу на аспект управління водними ресурсами (згідно назви програми).

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7825?index=1>) зміст ОП відповідає предметній області спеціальності, який визначений Стандартом вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Здобувачі знають про можливість сформувати власну освітню траєкторію через програми міжнародної та внутрішньої академічної мобільності, тому вибір здійснюється самостійно та незалежно через особистий кабінет здобувача у внутрішній системі забезпечення навчального процесу Triton. Формування індивідуальної освітньої траєкторії регулюється відповідними нормативними документами: (<http://surl.li/cyabs>); (<http://surl.li/ejlkd>).

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Навчальним планом передбачено практичні (1093 год) та лабораторні (186 год) заняття за весь період навчання. Зокрема ОП передбачено проходження трьох навчальних практик, а саме оглядово-географічної та гідролого-гідрохімічної, гірська гідрометеорологічна та практика з основ польових досліджень гідросфери. Залучення ж до практичної підготовки провідних наукових та дослідницьких організацій і установ дозволяє зробити висновок про необхідний рівень практичної підготовки здобувачів ВО.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7825?index=1>) соціальні навички набуваються при захистах практичних, лабораторних робіт, та курсових робіт. Проте процес «соціалізації» здобувачів освіти може мати і інші форми, зокрема поза аудиторіями ЗВО (волонтерство, природоохоронна діяльність, тощо).

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт для даної спеціальності за першим (бакалаврським) рівнем ВО відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7825?index=1>) фактичне навантаження співпадає з обсягом який передбачений навчальним планом підготовки здобувачів ВО першого (бакалаврського) рівня та відповідає нормативним вимогам. Співвідношення складає 33 - 50% аудиторних занять до 67 - 50% самостійної роботи.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка за дуальною формою здобувачів першого (бакалаврського) рівня ОП «Управління та екологія водних ресурсів» не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за даною освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, регламентуються відповідними нормативними документами: (<https://u.to/oJtZHA>) та оприлюднені на сайті ЗВО (<https://vstup.knu.ua/rules>).

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Згідно з (<https://office.naq.gov.ua/v1/from/7825?index=1>) правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання регламентується відповідними нормативними документами (<https://u.to/lpJ-Hg>), (<https://u.to/-oKENg>), (<https://u.to/CIoENg>). Процедура перезарахування відома здобувачам освіти і за необхідності може бути використана.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

За ОП «Управління та екологія водних ресурсів» визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті не було. Проте у ЗВО розроблені необхідні нормативні документи (<https://u.to/j4WEHg>).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Згідно з (<https://office.naq.gov.ua/v1/from/7825?index=1>) форми та методи навчання сприяють досягненню заявлених у програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація щодо графіку навчання, викладання та оцінювання за освітніми компонентами є актуальною та зрозумілою. Інформація щодо графіків навчання (<https://geo.knu.ua/navchannya/grafik-navchalnogo-procesu/>), розкладу занять (<https://geo.knu.ua/navchannya/rozklad-zanyat/>), вимог до практик та кваліфікаційних робіт та інші необхідні для навчання компоненти розміщені на сайті географічного факультету КНУТШ (<https://geo.knu.ua/navchannya/>).

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from-se/7405/view>) та (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7825?index=1>) наявний добрий рівень поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми. НПП, задіяні до ОП мають хороші практики поєднання навчання і досліджень завдяки активній науковій роботі та залученню до неї здобувачів, реальній співпраці із стейкхолдерами, сильною складовою практичної підготовки.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Науково-педагогічні працівники, задіяні на ОП є провідними спеціалістами з даної галузі в Україні і тому оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик, зокрема використовуючи результати власних досліджень.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Викладачі кафедри мають багатий міжнародний досвід наукової діяльності, зокрема через міжнародні обміни та стажування за програмою Erasmus+. Це також проекти: «Visegrad and Ukraine Dialogues on Climate Change & Sustainable Development», 2022. «Зміна клімату та безпека в басейні р. Дністер», «Водна ініціатива Європейського Союзу плюс (EUWI+)»; DL Course in Hydrology - WMO Education and Training Programme- 2021 in the frame of the GEF, UNDP, OSCE, UNECE. Проф. О.Ободовський проводить спільні наукові дослідження із колегами з польського університету Казимира Великого (м. Бидгощ). Проте, згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7825?index=1>) провідній кафедрі варто більше звернути увагу на промоцію як міжнародної, так і внутрішньої академічної мобільності студентів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Екзамен та заліки складаються студентами в період заліково-екзаменаційних сесій, згідно із затвердженим графіком навчального процесу та розкладом, які розміщені на сайті факультету. На сайті географічного факультету викладені програми обов'язкових ОК передбачені навчальними планами для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОП Управління та екологія водних ресурсів <https://geo.knu.ua/osvitni-programy/opusy-osvitnih-program/robochi-programy-navchalnyh-dysczyplin-opp-upravlinnya-ta-ekologiya-vodnyh-resursiv-bakalavr-2022-r/>. Відтак, форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Державну атестацію здобувачів здійснює екзаменаційна комісія. При успішному виконанні освітньої програми на першому (бакалаврському) рівні і здачі атестаційного комплексного кваліфікаційного іспиту з фаху за її рішенням здобувачам присвоюється освітній ступінь вищої освіти «бакалавр наук про Землю». Окремим рішенням екзаменаційної комісії за умови професійного оволодіння компетентностями (оцінки не менше як 70 балів) випускникам присвоюється професійна кваліфікація «асистент фахівця» та «консультант в сфері водного господарства та в природно-заповідній справі».

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів є чіткими і зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, включають процедури оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження, послідовно дотримуються під час реалізації ОП Управління та екологія водних ресурсів. Здобувачі освіти вчасно інформуються, а НПП чітко дотримуються зазначених вимог у програмах ОК, а також прозоро здійснюють оцінювання набутих знань. З метою надання навчальної інформації та реалізації

елементів дистанційного навчання для здобувачів вищої освіти викладачі використовують месенджери, Проте, згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7825?index=1>) варто запровадити єдину освітню платформу для комунікації.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

З метою сприяння академічної доброчесності та уникненню академічного плагіату в ЗВО розроблено відповідне «Положення...», а також укладено договір про співпрацю з ТОВ «Антиплагіат». Договором передбачено здійснення перевірок на унікальність за допомогою онлайн-сервісу Unicheck. Усі учасники освітнього процесу під час реалізації ОП Управління та екологія водних ресурсів чітко дотримуються розроблених та введених в дію низки документів ЗВО, які містять політику, стандарти і процедури провадження академічної доброчесності, які викладені в положеннях http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2022/10/Положення_академічна-доброчесність.pdf та етичному кодексі університетської спільноти <https://www.knu.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Для забезпечення програмних результатів навчання на освітньо-професійній програмі залучаються фахівці, які мають відповідну академічну та професійну кваліфікацію. За аналізом звіту СО 12 викладачів працюють за основним місцем на кафедрі гідрології та гідроекології. Вони мають відповідні кваліфікаційні характеристики та стаж викладацької діяльності, а також високий рівень наукової і професійної активності.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедури конкурсного добору викладачів регламентуються відповідними документами (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>; https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf). Конкурс відбувається за відповідною процедурою: відкрита лекція (якщо не працює в КНУТШ - науковий семінар), розгляд кандидатури на засіданні кафедри, далі на Вченій раді географічного факультету і на Вченій раді КНУТШ (завідувач кафедри, професор) та рекомендація конкурсної комісії ВНЗ на укладання трудового договору.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Для забезпечення програмних результатів навчання ОПП Управління та екологія водних ресурсів залучаються стейкхолдери до освітнього процесу, які мають належний досвід у галузі Науки про Землю. Наукова діяльність кафедри гідрології та гідроекології має ряд укладених угод з стейкхолдерами, активно та плідно співпрацює з Українським гідрометеорологічним інститутом ДСНС України та НАН України, Інститутом водних проблем і меліорації НААН України, Українським гідрометеорологічним центром, Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського, Державним агентством водних ресурсів України, які зацікавлені в кваліфікованих спеціалістах і всіляко допомагають в освітньому процесі.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Кафедра гідрології та гідроекології та гарант ОП «Управління та екологія водних ресурсів» активно залучають професіоналів-практиків, експертів в галузі до проведення аудиторних занять для здобувачів. Як приклад проведення спільних наукових семінарів, конференцій та гостьових лекцій <https://geo.knu.ua/novynu/page/8/>, що підтверджено на відео-зустрічі з роботодавцями та здобувачами вищої освіти.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Університетом укладено двосторонні угоди та меморандуми про наукове стажування та підвищення кваліфікації викладачів з низкою установ, організацій та іншими ЗВО та міжнародними інституціями. Викладачі Хільчевський В.К., Ободовський О.Г., Лук'янець О.І., Москаленко С.О., Гребінь В.В., які залучені до освітнього процесу ОП Управління та екологія водних ресурсів, пройшли професійне наукове стажування на різних програмах.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

У КНУТШ діє Положення про заохочувальні відзнаки <http://senate.univ.kiev.ua/wpcontent/uploads/2022/05/Положення-про-заохочувальні-відзнаки-КНУ-імені-Тараса-Шевченка.pdf> та стимулювання викладачів, які беруть активну участь у освітньому процесі, демонструють високі результати професійної діяльності, сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків та вдосконалення викладацької майстерності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

ЗВО, факультет та кафедра мають потужну матеріально-технічну базу, яка дозволяє досягати визначених ПРН. факультет обладнаний достатньою кількістю просторих аудиторій та кабінетів, в т.ч. із мультимедійними проекторами та екранами, є робочий комп'ютерний клас факультету, наявна мережа wi-fi по всьому корпусу. Є спеціалізована навчальна гідрохімічна лабораторія із відповідним обладнанням та реактивами. На ОП використовується сучасне спеціалізоване програмне забезпечення, як вільно поширюване (QGIS, GoogleEarthPro, SNAP) так і комерційне (так, у відповідь на запит надано копію угоди з компанією ESRI від 04.2022 на 20 ліцензій ArcGis ProAdvanced із додатковими модулями) Представниками адміністрації підтверджено, що у 2020-2021р було придбано чимало додаткового обладнання, необхідного для навчального процесу та проведення практик за цією спеціальністю, в т.ч.: квадрокоптер DJI Phantom 4pro, лазерний далекомір, човен Bark BT330S, термооксиметри AZ-8403, ноутбуки, ехолоти Lowrance Hook2-5 SplitShot.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Здобувачі освіти та НПП мають безоплатний доступ до усіх інформаційних ресурсів університету, в тому числі фондів Наукової бібліотеки ім. Михайла Максимовича та передплачених у ній підписок, репозитарію університету, внутрішніх wi-fi мереж тощо. Важливою є наявність університетської клініки із широким спектром фахівців та сучасним обладнанням, послуги якої також є безкоштовними для здобувачів.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

У зв'язку із воєнним станом та відповідними загрозами безпеці з 2022р навчання переведено у дистанційний формат. На зустрічах у фокус-групах зазначалось, що за потреби і в таких умовах здобувачі мають можливість прийти в університет для отримання консультацій або роботи в лабораторії, але при оголошенні сигналів повітряної тривоги негайно переміщуються до обладнаного укриття або поруч розташованої станції метро. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою. Викладачі постійно консультують здобувачів освіти як з навчальних, так і з організаційних питань. При цьому використовуються різні канали комунікації, зручні для студентів (телеграм, е-пошта, facebook, viber, instagram тощо), що неодноразово підтверджувалось на зустрічах із здобувачами та студ.самоврядуванням. Кожній групі призначається куратор з числа викладачів цієї ОП.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

У ЗВО діє Концепція розвитку інклюзивної освіти «Університет рівних можливостей» та інші нормативні документи (asp.knu.ua/doc/NP_Baza_univ/Inclusion.pdf). На сьогодні на цій спеціальності не навчаються здобувачі з особливими освітніми потребами, однак необхідна для цього інфраструктура наявна у достатньому обсязі.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В ЗВО наявна чимала нормативна база щодо вирішення конфліктних ситуацій: (univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), (knu.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf), (senate.univ.kiev.ua/?p=2008), (univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethicalcode-of-the-university-community.pdf), (senate.univ.kiev.ua/?p=1885), (knu.ua/ua/official/preventing-corruption). Безпосередньо на географічному факультеті також функціонує власна електронна скринька довіри (geo.knu.ua/skrynka-doviry). Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7825?index=1>) фактів виникнення подібних конфліктних ситуацій на цій ОП не виявлено.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У ЗВО розроблено низку документів, які визначають процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм: (<https://www.knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>), (https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf) (з відповідними додатками). В університеті є затвержене Положення про опитувальник, по якому проводять опитування здобувачів випускного курсу раз на рік. Результати моніторингів публікуються <http://unidos.univ.kiev.ua/>. Також проводяться опитування щодо якості викладання дисциплін, стейкхолдерів, випускників, першокурсників тощо за ініціативи структурного підрозділу.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Студентське самоврядування бере активну участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості як на рівні Університету загалом, так і на рівні факультету зокрема. Відповідно до ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_NMR%20\(1\).pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_NMR%20(1).pdf)), ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Sklad%20NMR%20TSNUK%20\(nakaz%201194-32%2026_12_2018\).PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Sklad%20NMR%20TSNUK%20(nakaz%201194-32%2026_12_2018).PDF)) студентський парламент делегує до 5 осіб із числа членів до складу НМР. Для своєчасного реагування на рішення адміністрації КНУ імені Тараса Шевченка, Студентський парламент повідомляє адміністрація не пізніше, ніж за 10 днів до прийняття рішення. На географічному факультеті представники студентського самоврядування залучені до роботи Вченої ради та НМК факультету, де вони мають право долучитись до обговорення, інформувати про поточні проблеми, брати участь у прийнятті рішень щодо затвердження та внесення змін до освітніх програм зокрема питань, що пов'язані із процедурами внутрішнього забезпечення якості ОП. Проте, згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7825?index=1>) залучення здобувачів до процесу удосконалення ОП «Управління та екологія водних ресурсів», в більшій мірі, відбувається усно під час лекційних, практичних занять та консультацій за окремими дисциплінами. Підтверджуючі документи щодо рекомендацій і пропозицій здобувачів, які навчаються на ОП відсутні.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці залучені до процесу розробки та перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Всі кваліфікаційні роботи бакалавра проходять рецензування у профільних установах. Головами екзаменаційної комісії (які змінюються через 2 роки) є провідні вчені в галузі гідрології. Є приклади активної участі роботодавців в удосконаленні ОП.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

ОП «Управління та екологія водних ресурсів» акредитується вперше, що унеможливило збір та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників. Втім така практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників кафедри гідрології та гідроекології існує.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Згідно <https://office.naqa.gov.ua/v1/from-se/7405/view> виявлення недоліків в реалізації ОП передбачає врахування успішності студентів, ефективності наукової та навчально-методичної роботи викладачів, стану матеріально-технічної бази, методичного забезпечення навчального процесу, організаційного супроводу з боку адміністрації географічного факультету, науково-методичної комісії, кафедр, діяльності студентського самоврядування та ін. структур Університету. Локальні моніторинги якості освіти проводяться за ініціативи факультету/ кафедри/ студентського

парламенту, за результатами нещодавнього локального моніторингу реалізації ОП «Управління та екологія водних ресурсів», яке було проведено за ініціативи адміністрації географічного факультету, а також, врахування результатів самоаналізу освітньої діяльності, обговорень зі здобувачами вищої освіти та консультацій із роботодавцями щодо організації, змісту й якості окремих компонентів ОП, виявлено, зокрема, відсутність власних навчально-методичних матеріалів з окремих ОК.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОП «Управління та екологія водних ресурсів» проводиться вперше. Відповідно, попередніх зауважень та пропозицій із останньої акредитації відсутні.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7825?index=1>) до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП на етапах розроблення, затвердження, моніторингу залучаються адміністрація та науково-педагогічні працівники КНУ імені Тараса Шевченка і географічного факультету. Адміністрація КНУ імені Тараса Шевченка підтримує ідеї, ініціативи та пропозиції учасників академічної спільноти, їх причетність до прийняття рішень щодо удосконалення внутрішнього забезпечення якості освіти, всіляко заохочує та мотивує їх до системної участі в цьому процесі.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В КНУ імені Тараса Шевченка визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються відповідно до нормативно-правових документів, які в вільному доступі розміщено на офіційній веб-сторінці <https://www.knu.ua>

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

КНУ імені Тараса Шевченка вчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті <https://geo.knu.ua/osvitni-programy/opysy-osvitnih-program> розміщує проєкти ОП з метою отримання зауважень та пропозиції зацікавлених сторін. Проте, на сайті Наукового товариства студентів та аспірантів (<http://ntsa.univ.kiev.ua/>) останні новини за 2016 рік, де контакти членів НТСА зазначені ще з доменами mail.ru)

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

9.3. Географічний факультет своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування стейкхолдерів та суспільства https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/11/opp_redakciya_uevr_2022_bakalavr.pdf Робочі навчальні програми опубліковані за посиланням <https://geo.knu.ua/osvitni-programy/opysy-osvitnih-program/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-opp-upravlinnya-ta-ekologiya-vodnyh-resursiv-bakalavr-2022-r/>.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Більш активно залучати здобувачів освіти до подальшого розвитку і удосконалення освітньої програми, включивши їх до складу робочої групи розробників ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Враховуючи назву і головний зміст освітньо-професійної програми в обов'язкові компоненти ОП слід додати дисципліни, які стосуються власне екології та управління водними ресурсами.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Більш активно популяризувати академічну мобільність серед здобувачів, а також роз'яснювати можливості та перспективи неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Урізноманітнити спектр сучасних інноваційних методів навчання та викладання, зокрема, ввести до профільних ОК окремі модулі чи теми іноземною мовою.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

З метою удосконалення дистанційного навчання доцільно запровадити єдину освітню платформу для комунікації.

Критерій 6. Людські ресурси

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

З метою актуалізації даних та покращення освітнього процесу регулярно проводити кафедральні опитування щодо якості освіти. Долучити до робочої групи ОП здобувачів та роботодавців, а їхні пропозиції офіційно оформлювати відповідними документами; брати до уваги пропозиції та рекомендації випускників за даною ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Більш активно долучати стейкхолдерів до громадського обговорення стосовно рекомендацій та пропозицій з ОП. актуалізувати інформацію на сайті Наукового товариства студентів та аспірантів.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ДМИТРІВ ГРИГОРІЙ СТЕПАНОВИЧ